

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫНЫҢ IV ЧАКЫРЫЛЫШ XXV СЕССИЯСЕ**

КАРАР № 146

Мөслим авылы

«05» май 2023 ел

**«Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы авыл жирлеге
чикләрендә муниципаль жир контроле турында нигезләмә» 2022 елның
16 февралендәге 80 номерлы Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль
районы Советы карарына үзгәрешләр керту хакында**

Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, шулай ук Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Уставына таянып, Мөслим муниципаль районы Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы авыл жирлекләре чикләрендә муниципаль жир контроле турында Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы советының IV чакырылыш XV сессиясенә 2022 елның 16 февралендәге 80 номерлы карары белән расланган Нигезләмәгә түбәндәге үзгәрешләргә кертергә

1.1. чишелешнең исеме яна редакциядә баян итәргә:

«Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районында муниципаль торак контроле турында нигезләмәне раслау хакында»;

1.2. түбәндәге эчтәлеккә V бүлек өстәргә:

«V. Контроль орган карарларына, контроль орган вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять бирү (судка кадәрге шикаять)

68. Контроль орган карарлары, аның вазифаи затларының гамәлләре (гамәлсезлеге) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегенә нигезендә билгеләнгән тәртиптә шикаять ителергә мөмкин.

69. Контроль органның карарларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр шикаять бирелгәннән соң гына судка шикаять бирелергә мөмкин, эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган гражданның тарафыннан судка шикаять бирү очракларыннан тыш.

70. Аларның фикеренчә, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре муниципаль жир контроле кысаларында турыдан-туры бозылган контрольдә тотылган затлар судка кадәр шикаять итәргә хокуклы:

а) контроль чаралар уздыру турында карарлар;

б) контроль чаралар актлары;

в) контроль чаралар кысаларында контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләре (гамәлсезлеге).

71. Шикаять контрольдә тотылган зат тарафыннан контроль органга электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын кулланып бирелә.

Гражданның шикаять тапшырганда, ул гади электрон имза яисә көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш.

Оешма тарафыннан шикаять бирелгәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә салына торган материаллар, шул исәптән фото- һәм видеоматериаллар, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан электрон рәвештә күрсәтелә.

72. Контроль органның карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять Контроль орган житәкчесе тарафыннан карала.

Контроль орган житәкчесе гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан карала.

Контроль органның карарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять контрольдә тотылган зат үз хокуклары бозылуы турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Әгәр дә шикаять бирү вакыты житди сәбәпләр аркасында узып китсә, бу срокны шикаять бирүче кешенең үтенече буенча Контроль орган кире кайтара ала.

Шикаять биргән зат, шикаять буенча карар кабул ителгәнче, аны кире ала ала. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

Шикаятьтә Контроль органның шикаять белдерелә торган карарын үтәүне туктатып торы турында үтенечнамә булырга мөмкин.

74. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе шикаятьне теркәгән көннән соң ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул итә:

1) Контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып торы турында;

2) Контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында;

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаять биргән контрольдә торучы затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә жибәрелә.

Шикаятьтә түбәндәге мәгълүматлар булырга тиеш:

1) контроль органның исеме, вазифаи затның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (булган очракта), аларның карары һәм (яки) гамәлләре (гамәлсезлеге) шикаять ителә;

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда), яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр яисә мөрәжәгать итүче оешманың исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, яисә ышанычнамә реквизитлары, ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда), шикаятьне карау вакытында үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыруның теләгән ысулы һәм аның буенча карарны алуның теләгән ысулы;

3) шикаять биргән контрольдә торучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган Контроль органның шикаять бирелә торган карары һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләре (гамәл кылмавы) турында белешмәләр;

4) гариза бирүче контроль орган карары һәм (яки) вазифаи затның гамәлләре (гамәлсезлеге) белән килешми торган нигезләр һәм дәлилләр. Гариза бирүче тарафыннан аның дәлилләрен раслаучы документлар (булган очракта) яки аларның күчермәләре тәкъдим ителергә мөмкин;

5) шикаять биргән зат таләпләре;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган Контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чараның исәп номеры.

Шикаятьтә әдәпсез яки мәсхәрәле сүзләр, Контроль органның вазыйфай затларының яки аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар булырга тиеш түгел.

Шикаятьне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотыла торган затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Шикаятькә Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең, аның жәмәгать вәкиленең, Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) каршындагы эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең шикаять предметына караган позициясе дә кушылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил, аның жәмәгать вәкиле, Татарстан Республикасы Башлыгы (Рәисе) каршындагы вәкаләтле вәкил позициясенә җавап шикаятьне биргән затка, шикаять буенча карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә, контроль орган тарафыннан җибәрелә.

76. Контроль органның җитәкчесе (житәкче урынбасары) (алга таба – шикаятьне карауга вәкаләтле вазифай зат) карар кабул итә:

1. Контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;

2. Контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында, шикаять бирелгән вакыттан алып биш эш көне эчендә, әгәр:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 73 пунктында күрсәтелгән шикаять бирү вакыты тәмамланганнан соң бирелә һәм аны торгызу яки шикаять бирүнең төшереп калдырылган вакытын торгызу турында гариза бирми;

2) шикаять бирүнең үткән вакытын торгызу турында үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тартылган;

3) шикаять буенча карар кабул ителгәнче, аны биргән контрольдә торучы заттан шикаятьне кире алу турында гариза кергән;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) элек шул ук контрольдә торучы затлар тарафыннан шул ук нигезләр буенча Контроль органга башка шикаять бирелгән;

4) шикаятьтә контроль органның вазифай затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата әдәпсез яки мыскыллаучы сүзләр, янаулар бар;

7) элек әлеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәҗәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартылды һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелми;

8) шикаять тиеш булмаган Контроль органга тапшырылган;

9) Россия Федерациясе законнарында бары тик контроль орган карарларына шикаять белдерү буенча суд тәртибе генә каралган.

Әлеге пунктның 3 - 8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтижәсе булып тормый һәм Контроль органы карарларына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тарафыннан шикаять белдерү өчен нигез була алмый.

77. Шикаять контроль орган тарафыннан аны теркәгән көннән соң егерме эш көне эчендә каралырга тиеш.

78. Контроль орган шикаять биргән контрольдә торучы заттан өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алырга хокуклы.

Контрольдә торучы зат күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны гарызнамә жибергәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятьне карау вакыты, шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турында сорау жиберелгәннән алып, аларны Контроль орган алганчыга кадәр, эмма сорау жиберелгәннән соң биш эш көненә кадәр туктатыла.

Контроль астындагы заттан шикаять предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

Шикаятьне биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятьне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

79. Кабул ителгән карарның һәм кылынган гамәлнең (гамәл кылмауның) законлылыгын һәм нигезләгән раслау бурычы вазыйфай затының карарына һәм гамәл кылуына (гамәл кылмавына) шикаять бирелә торган Контроль органга йөкләнә.

80. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча Контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләндерми калдыра;
- 2) Контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә гамәлдән чыгара;
- 3) Контроль орган карарын тулысынча гамәлдән чыгара һәм яңа карар кабул итә;

- 4) Контроль органының вазыйфай затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таний һәм асылы буенча, шул исәптән, кирәк булганда, билгеле бер гамәлләрне гамәлгә ашыру турында карар чыгара.

81. Кабул ителгән карарның нигезләмәсен, аны үтәү срогын һәм тәртибен үз эченә алган контроль органы карары контрольдә тотылган затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталында кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

Дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаятьне карау нәтижәләре буенча Контроль орган карары контрольдә торучы затка, дәүләт яисә закон белән саклана торган башка сер турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәп, кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә басма чыганакта жиберелә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча бастырырга һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга (<https://muslumovo.tatarstan.ru>)

3. Карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Мөслим муниципаль районы Советының авыл хужалыгы, төзелеш, сәнәгать, экология һәм жирдән файдалану мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Мөслим муниципаль районы Башлыгы,
Мөслим муниципаль районы Советы рәисе

А.Р.Хужин